

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING,

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over het lokaal beleid, de samenwerking en de subsidie met betrekking tot buitenschoolse opvang en activiteiten
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het lokaal bestuur neemt de regie op voor de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten door een lokaal beleid te ontwikkelen en beslist over de besteding en de verdeling van de beschikbare financiële, personele, logistieke en infrastructurele middelen, waaronder de decretaal bepaalde subsidie. Dat gebeurt binnen het kader van Vlaamse beleidsprioriteiten. Vanuit zijn regierol is het lokaal bestuur in principe initiatiefnemer en organisator van het lokaal samenwerkingsverband, het lokaal bestuur kan adviseren, gezamenlijke operationele doelstellingen ontwikkelt en operationele acties coördineert. De Vlaamse Regering kent subsidie aan de lokale besturen toe, die deels bij voorrang moet worden besteed aan het aanbod van kleuteropvang met een kwaliteitslabel.

Dit besluit bepaalt de nadere regels met betrekking tot lokaal beleid, samenwerking en subsidie, en vervangt het besluit dat dit al deels regelde, zijnde het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2020 over het lokaal beleid buitenschoolse opvang en activiteiten en over overgangsbepalingen.

Bijlagen:

- Advies van de Inspectie van Financiën.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Opgroeien regie

Inhoudelijk structurelement: geïntegreerd gezinsbeleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingsadvies

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies van 18 maart 2021 met kenmerk nr. 2021/97.

Consultaties

Aangezien de lokale besturen vanaf 2021 een sterkere regierol krijgen met betrekking tot de buitenschoolse opvang en activiteiten werden zowel het Agentschap Binnenlands Bestuur, de Vlaamse Gemeenschapscommissie als de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten vzw (VVSG) geconsulteerd bij de opmaak van het voorontwerp van besluit. Verder was er afstemming met het departement Onderwijs en Vorming, departement Jeugd, Cultuur en Media, het agentschap Sport Vlaanderen en met een vertegenwoordiging van het brede werkveld uit verschillende beleidsdomeinen (welzijn, onderwijs, cultuur, jeugd en sport). Ten slotte werden ook gebruikers, het netwerk tegen armoede en het Kinderrechtencommissariaat betrokken.

Het Raadgevend Comité van Opgroeien regie bracht advies uit op 25 februari 2021.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten (hierna genoemd, het decreet), zet aan tot het realiseren van een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse activiteiten voor kinderen vertrekkende vanuit volgende doelstellingen, zoals opgenomen in artikel 3 van het decreet:

- 1° kinderen ontplooiingskansen en speelmogelijkheden aanbieden buiten de schooluren en buiten de middagopvang op school;
- 2° ouders de kans te geven om te participeren aan de arbeidsmarkt of om een opleiding te volgen;
- 3° sociale cohesie en gelijke kansen bevorderen.

Het lokaal bestuur neemt hierin de regierol op. Het heeft de opdracht een lokaal beleid te ontwikkelen en te beslissen over de besteding en de verdeling van de beschikbare financiële, personele, logistieke en infrastructurele middelen, waaronder de decretaal bepaalde subsidie.

Een lokaal samenwerkingsverband adviseert op vrijwillige basis het lokaal bestuur, ontwikkelt gezamenlijke operationele doelstellingen en coördineert operationele acties, binnen de beschikbare middelen.

Het spreekt voor zich dat de kwaliteit van het geïntegreerd aanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten, voorop staan. Hierbij zal zowel het inspiratiekader voor een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse activiteiten als het kwaliteitslabel voor

kleuteropvang dat Opgroeien regie kan toekennen aan organisatoren kleuteropvang een belangrijke rol spelen.

In dit besluit worden de nadere regels bepaald voor:

- 1° het lokaal beleid, meer bepaald een beschrijving van de Vlaamse beleidsprioriteiten voor buitenschoolse activiteiten en nadere de regels voor neutraliteit die het lokaal bestuur in acht moet nemen;
- 2° de lokale samenwerking, meer bepaald de nadere regels voor de het oprichten en het organiseren van het lokaal samenwerkingsverband en de nadere regels voor de neutraliteit die de initiatiefnemer en de organisator van het lokale samenwerkingsverband in acht moet nemen;
- 3° de subsidies aan de lokale besturen, zowel concrete bepalingen inzake subsidies gedurende de overgangstermijn als de principes voor subsidies na de overgangstermijn.

Opgemerkt wordt dat organisatoren van buitenschoolse opvang die op het moment van de inwerkingtreding van het decreet een subsidie krijgen van Opgroeien regie, die subsidie in principe behouden gedurende dezelfde overgangstermijn. De nadere regels daartoe worden uitgewerkt in een specifiek subsidiebesluit dat in werking zal treden op 1 januari 2022. Daarin worden ook regels opgenomen voor de verkorte overgangstermijn zoals beschreven in het decreet, en volgens dewelke lokale besturen vervroegd subsidie kunnen ontvangen die toebehoort aan organisatoren binnen hun gemeente. Met het geheel van deze subsidies zal ook rekening worden gehouden bij de bepaling van het subsidiebedrag van lokale besturen gedurende de overgangstermijn (en geregeld in dit besluit).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELLEN

Hoofdstuk 1. Definities

Artikel 1.

De definities opgenomen in het decreet gelden sowieso en worden niet herhaald in het besluit. Van belang voor dit besluit zijn voornamelijk de volgende definities die al opgenomen zijn in het decreet:

- Gebruikers: ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken, en hun kinderen;
- Kleuteropvang: opvang die op structurele basis en gedurende een minimale tijdsduur wordt georganiseerd voor kinderen die naar de kleuterschool, vermeld in artikel 5 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, kunnen gaan en nog niet naar het lager onderwijs, vermeld in artikel 6, §1, van hetzelfde decreet, gaan;
- Lokaal bestuur: het gemeentebestuur en het bestuur van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn of, wat het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad betreft, de Vlaamse Gemeenschapscommissie; voor Brussel zal de Vlaamse Gemeenschapscommissie dus de opdrachten van het lokaal bestuur opnemen voor de 19 Brusselse gemeentes;

- Organisator: de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die een aanbod van buitenschoolse activiteiten organiseert.

Voor de duidelijkheid wordt een definitie opgenomen van de overgangstermijn.

Hoofdstuk 2. Lokaal beleid

Artikel 2.

Artikels 4 tot en met 9 van het decreet, zoals toegelicht in de memorie van toelichting, treden in werking op 1 januari 2021. De regieopdrachten van de lokale besturen, zoals bepaald in het decreet, worden gekwalificeerd als Vlaamse beleidsprioriteiten.

De beleidsprioriteiten krijgen vorm in de meerjarenplanning van de lokale besturen. Via de omzendbrief WVG/2020/02 naar de Vlaamse lokale besturen en de omzendbrief WVG/2020/01 naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie werden de lokale besturen hier eind december 2020 concreet over geïnformeerd.

Ook de Vlaamse Gemeenschapscommissie geeft uitwerking aan voormelde beleidsprioriteiten in haar meerjarenplan.

Het vormgeven van het lokaal beleid rond buitenschoolse opvang en activiteiten is een proces, dat in samenspraak met actoren zal verlopen.

Het is mogelijk dat het lokaal bestuur zijn regierol tijdens de overgangstermijn gaandeweg vormgeeft. Mogelijke stappen zijn:

- 1° De lokale behoeften en het aanbod buitenschoolse opvang en activiteiten in kaart brengen;
- 2° Organiseren van samenspraak met relevante actoren. Het lokaal bestuur bepaalt zelf op welke wijze het de dialoog organiseert. Het kan daarvoor een beroep doen op (advies)raden of overlegstructuren. Andere opties zijn het inschakelen van het Huis van het Kind of het betrekken van actoren via een inspraaktraject;
- 3° Opstellen van verdelingscriteria en -mechanismen voor beschikbare financiële, personele, logistieke en infrastructurele middelen, bijvoorbeeld in een lokaal subsidiereglement;
- 4° Het opstarten en organiseren van het lokaal samenwerkingsverband. De samenwerking kan worden ingebed in een bestaande structuur, zoals Huis van het Kind. Het is belangrijk dat het lokaal samenwerkingsverband een ruim draagvlak heeft. Daarom moet de initiatiefnemer en de organisator ervan de nodige inspanningen doen om een voldoende diverse samenstelling te realiseren en tot samenspraak te komen met andere relevante actoren (onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd, sport, gezinnen en kinderen) of samenwerkingsverbanden;
- 5° Met het lokaal samenwerkingsverband afspraken maken over de doelstellingen en opdrachten, bijvoorbeeld hoe men naar een (meer) geïntegreerd aanbod zal werken op lange termijn of hoe men informatie voor gebruikers beter kan ontsluiten.

Het lokaal bestuur en het lokaal samenwerkingsverband zullen beroep kunnen doen op ondersteuning vanuit Opgroeien regie bij de uitvoering van hun opdrachten. Dit via het gezamenlijk vormgegeven inspiratiekader, ondersteunende materialen die EXPOO ter beschikking stelt en medewerkers van lokale teams (bijvoorbeeld een intersectorale medewerker). Daarnaast kan ook VVSG een ondersteunende en inspirerende rol naar de lokale besturen en het lokaal samenwerkingsverband opnemen.

Als het lokaal bestuur subsidies toekent aan organisatoren moeten de Europese staatssteunregels gerespecteerd worden. Dit kan gebeuren via de lokale subsidiereglementen. Hierbij wordt opgemerkt dat 'subsidie' een generieke term betreft, en dus geldt voor elk financieel voordeel. Dus bijvoorbeeld ook van toepassing indien het lokaal bestuur werkt via een overheidsopdracht of zelf opvang organiseert.

Artikel 3.

Bij het uitvoeren van de opdrachten in het kader van de regie, is de neutraliteit van het lokaal bestuur een belangrijk principe. Dit principe, vervat in het decreet, wordt geconcretiseerd in het besluit.

Neutraliteit moet worden gewaarborgd door te werken op een transparante wijze. Het lokaal bestuur doet inspanningen om het gesprek aan te gaan over bezorgdheden met gebruikers, organisatoren en relevante actoren.

Als het lokaal bestuur organisator is van een buitenschoolse activiteit, dan wordt deze rol functioneel gescheiden gehouden van de rol als regisseur. Deze rolscheiding kan bijvoorbeeld tot uiting komen in het organogram van de diensten of in het organisatiebeheersingssysteem van het lokaal bestuur.

Het lokaal bestuur voorziet een procedure voor het uiten van klachten over de schending van deze neutraliteit. Een procedure impliceert dat er op voorhand over nagedacht is, dat er duidelijke regels gelden, dat dit door alle belanghebbenden op voorhand gekend is, inclusief op welke manier men een reactie op de klacht mag verwachten.

Opgroeien regie ondersteunt het lokaal bestuur bij het opnemen van zijn regierol. Indien blijkt dat er ernstige indicaties zijn dat het lokaal bestuur de neutraliteit schendt, onderneemt Opgroeien regie volgende stappen:

- 1° initiatief nemen tot dialoog met het betrokken lokaal bestuur;
- 2° indien geen afdoende oplossing werd bekomen, dit signaleren bij het Agentschap Binnenlands Bestuur of de actoren ondersteunen om dit te melden bij het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Iedereen kan een klacht indienen bij de toezichthoudende overheid. De Vlaamse minister voor Binnenlands Bestuur en de vijf provinciegouverneurs staan als toezichthoudende overheid in voor het algemeen bestuurlijk toezicht op lokale besturen. Als de beslissing van het lokaal bestuur strijdig is met het recht of het algemeen belang, kan de

toezichthouder beslissen om het besluit te vernietigen en het bestuur daarvan op de hoogte brengen.

Voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie geldt het gebruikelijk toezicht, namelijk het toezicht zoals geregeld in het decreet van 5 juli 1989 tot organisatie van het toezicht op de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Hoofdstuk 3. Samenwerking

Artikel 4.

Het decreet bepaalt dat het lokaal bestuur het initiatief neemt voor het lokaal samenwerkingsverband, en dit organiseert. Het is in eerste instantie de taak van het lokaal bestuur om de organisatie aan het lokaal samenwerkingsverband op zich te nemen.

Dit besluit regelt wat er moet gebeuren wanneer het lokaal bestuur geen initiatief neemt of de organisatie van het lokaal samenwerkingsverband niet op zich neemt:

- 1° bij gebrek aan initiatief van het lokaal bestuur, kunnen één of meer andere actoren het initiatief nemen;
- 2° als het lokaal bestuur er zelf voor kiest om de organisatie van het lokaal samenwerkingsverband niet op zich te nemen, doet het een oproep om dit geheel of gedeeltelijk over te laten aan een of meer andere actoren. Deze oproep is gericht aan alle relevante lokale actoren en voldoet aan de beginselen van behoorlijk bestuur.

De initiatiefnemer en de organisator van het lokaal samenwerkingsverband doen de nodige inspanningen om een voldoende diverse samenstelling te realiseren en tot samenspraak te komen met andere relevante actoren (onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd en sport) of samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld het Huis van het Kind, met het oog op een zo ruim mogelijk draagvlak. Daarbij moet bijzondere aandacht gaan naar de inbreng van kinderen en gebruikers.

De initiatiefnemer en de organisator van het lokaal samenwerkingsverband staan open voor samenwerking met elke andere geïnteresseerde actor, met het oog op één lokaal samenwerkingsverband binnen het grondgebied van het lokaal bestuur.

Indien meerdere actoren zich kandidaat stellen voor de organisatie van het lokaal samenwerkingsverband, dan stimuleert het lokaal bestuur dat ze deze opdracht gezamenlijk realiseren.

De Vlaamse overheid geeft de nodige ondersteuning om dit mee mogelijk te maken. Stel bijvoorbeeld dat geen enkele actor spontaan het initiatief neemt voor het lokaal samenwerkingsverband, dan is sensibilisering belangrijk.

Indien er een fusie of splitsing van gemeenten is, dan bestaat de mogelijkheid dat er meerdere samenwerkingsverbanden zijn of de bestaande samenwerkingsverbanden

worden opgesplitst. Er wordt bijgevolg bepaald dat in geval van fusie of splitsing van gemeenten wordt bekeken of en hoe het lokaal samenwerkingsverband moet worden aangepast.

Artikel 5.

Bij het initiatief nemen voor het lokaal samenwerkingsverband of het organiseren ervan is neutraliteit van de betrokken actoren een belangrijk principe. Het principe van neutraliteit, vervat in het decreet, wordt geconcretiseerd in het besluit.

Neutraliteit moet gewaarborgd worden door te werken op een transparante wijze. De initiatiefnemer en de organisator van het lokaal samenwerkingsverband doen inspanningen om het gesprek aan te gaan over bezorgdheden met gebruikers, organisatoren en relevante actoren.

Als de initiatiefnemer of de organisator van het lokaal samenwerkingsverband ook organisator is van een buitenschoolse activiteit, dan worden deze beide rollen functioneel gescheiden gehouden.

De organisator van het lokaal samenwerkingsverband voorziet een procedure voor het uiten van klachten over de schending van deze neutraliteit. Een procedure impliceert dat er op voorhand over nagedacht is, dat er duidelijke regels gelden, dat dit door alle belanghebbenden op voorhand gekend is, inclusief op welke manier men een reactie op de klacht mag verwachten.

Opgroeien regie ondersteunt het lokaal samenwerkingsverband bij het opnemen van zijn opdrachten. Indien blijkt dat er ernstige indicaties zijn dat de initiatiefnemer van het lokaal samenwerkingsverband de neutraliteit schendt, gaat Opgroeien regie in dialoog met de betrokken actoren en met het lokaal bestuur.

Hoofdstuk 4. Subsidie

Artikel 6.

Wanneer lokale besturen de twee Vlaamse beleidsprioriteiten vermeld in artikel 2, eerste lid, opnemen in hun meerjarenplanning, komen ze in aanmerking voor een Vlaamse subsidie. Deze subsidie wordt toegekend door Opgroeien, binnen de grenzen van de kredieten die daartoe op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap worden ingeschreven.

Wanneer het lokaal bestuur subsidie ontvangt dan moet hierover gerapporteerd worden volgens de daartoe voorziene externe rapportagecodes in de jaarrekening. Het gaat over volgende codes, die op 22 december 2020 werden gecommuniceerd in de omzendbrief WVG/2020/02 naar de Vlaamse lokale besturen en in de omzendbrief WVG/2020/01 naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie:

- OPG-BOA1 voor de Vlaamse beleidsprioriteit m.b.t. lokale regie en samenwerking;

- OPG-BOA2 voor de Vlaamse beleidsprioriteit m.b.t. financiering kleuteropvang met kwaliteitslabel.

Deze subsidie staat niet op zich, maar is door het lokaal bestuur te bekijken binnen het geheel van de beschikbare financiële, personele, logistieke en infrastructurele middelen. Net zoals vandaag veelal het geval is, kan het lokaal bestuur eigen middelen investeren in buitenschoolse opvang en activiteiten.

Naast de rapportering over de Vlaamse middelen, is het de bedoeling om op termijn ook de eigen investeringen van het lokaal bestuur zichtbaar te maken via deze rapportagecodes. Op die manier ontstaat er een alomvattend beeld van de situatie in elke gemeente, met betrekking tot het (geïntegreerd) aanbod buitenschoolse opvang en activiteiten.

Gezien de subsidie in principe aan elk lokaal bestuur toekomt, is er geen regelgevende noodzaak om deze voor bepaalde duur toe te kennen. Als het lokaal bestuur een subsidie krijgt in de overgangstermijn, blijft die subsidie ook na de overgangstermijn doorlopen.

Opgemerkt wordt dat bij fusies, de nieuwe gemeenten de rechtsopvolger van de fuserende gemeenten zijn. Dit principe is verankerd in artikel 350, §6, DLB. Dit betekent dus dat in geval van samenvoeging van gemeenten, de totaalsom van de toegekende subsidiebedragen per lokaal bestuur van rechtswege samengevoegd wordt. Er is dus geen aanvraag voor nodig. En in geval van splitsing van gemeenten wordt de totaalsom van het toegekende subsidiebedrag van rechtswege verhoudingsgewijs verdeeld over de lokale besturen.

Artikel 7.

Het lokaal bestuur moet de subsidie besteden aan de twee Vlaamse beleidsprioriteiten inzake buitenschoolse opvang.

Het is verder de bedoeling dat lokale besturen instaan voor een voldoende, kwalitatief aanbod van kleuteropvang in hun gemeente. Daarom wordt er verwacht dat minstens 50% van de subsidie wordt besteed aan het aanbod van kleuteropvang met een kwaliteitslabel. Daarbij kan het lokaal bestuur (subsidie)voorwaarden bepalen op het vlak van toegankelijkheid of een deel van de subsidie besteden om sociaal tarief te compenseren. Deze verplichting gaat pas in na de overgangstermijn omdat het in de huidige situatie misschien niet overal mogelijk is om meteen 50% van het bedrag voor aanbod van kleuteropvang met een kwaliteitslabel in te zetten. Zo kan het voorkomen dat er in een gemeente nog geen of een beperkt aanbod kleuteropvang is met een kwaliteitslabel. Het is dan wel de bedoeling dat de betrokken lokale besturen, vanuit hun regierol, een stimulerend beleid voeren om binnen een redelijke termijn wel te komen tot een voldoende aanbod.

Deze bepaling geldt tot eind 2030. Nadien is het aan een volgende Vlaamse Regering om, na evaluatie, een nieuw percentage te bepalen.

De overige 50% kan het lokaal bestuur autonoom besteden voor de decretaal bepaalde doelstellingen en opdrachten op het vlak van regie, aanbod en samenwerking op het vlak van buitenschoolse opvang en activiteiten. Een deel zou bijvoorbeeld kunnen worden besteed aan de uitbreiding van het lokaal loket kinderopvang naar buitenschoolse opvang en activiteiten of het ontwikkelen van een centraal inschrijvingsstelsel. Het lokaal bestuur kan een deel van die overige 50% eveneens (deels) besteden aan het aanbod kleuteropvang met een kwaliteitslabel.

Verder wordt opgemerkt dat artikel 13 van het decreet van 3 mei 2019 bepaalt dat het Planlastendecreet van toepassing is. Dit betekent op het vlak van handhaving dat de Vlaamse Regering in zijn algemeenheid kan handhaven op de subsidie, op basis van artikel 11 van het Planlastendecreet.

Artikel 13, tweede lid van het decreet van 3 mei 2019 bepaalt dat de Vlaamse Regering de nadere regels bepaalt voor de periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen die van toepassing zijn voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Dit is gebeurd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 4 december 2020 over de beleids- en beheerscyclus van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De handhaving op dit besluit wordt geregeld op basis van het decreet van 5 juli 1989 tot organisatie van het toezicht op de Vlaamse Gemeenschapscommissie. In het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad geldt hierbij een analoge handhavingsregeling als voor het Nederlandse taalgebied.

Artikel 8.

De subsidie bedraagt een forfaitair bedrag per kind in de gemeente.

Hiervoor wordt gewerkt met een basisbedrag, dat vermenigvuldigd wordt met het aantal kinderen in de gemeente. Dit basisbedrag kan verhogen wanneer er meer kredieten ingeschreven worden op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het aantal kinderen in de gemeente is een samengestelde parameter, waarbij de kinderen uit de basisschool een iets zwaarder gewicht (nl. 60%) toegekend krijgen dan het aantal kinderen dat gedomicilieerd of ingeschreven is in de gemeente (40%). Dit vanuit de optiek dat er meer schooldagen dan vakantiedagen zijn en ouders tijdens de schooldagen opvang nabij de school verkiezen. Opgemerkt wordt dat het gaat om kinderen van 2 tot en met 12 jaar die zijn gedomicilieerd of ingeschreven (zie artikel 12, eerste lid, 1°, van het decreet), maar dat het aantal kinderen dat naar de basisschool gaat licht kan afwijken van deze leeftijdsgroep omdat er mogelijk iets oudere kinderen naar de basisschool gaan, bijvoorbeeld van 13 jaar.

Voor het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad wordt de bestaande Brusselnorm gehanteerd voor het bepalen van het aantal kinderen dat gedomicilieerd of ingeschreven is. Concreet wordt 30% van het aantal kinderen in Brussel in rekening genomen wordt.

Het aantal kinderen uit de basisschool wordt gebaseerd op de gegevens van het Departement Onderwijs en Vorming.

Ter illustratie: gemeente X heeft over de voorbije drie jaar gemiddeld 5.505 gedomicilieerde of ingeschreven kinderen en 5.125 schoolgaande kinderen. Er wordt als volgt gerekend: $(5.505 \times 0,4) + (5.125 \times 0,6) = 5.278$. Hiervoor worden de algemene afrondingsregels toegepast, naar een geheel getal. Dit aantal wordt gehanteerd als "aantal kinderen in de gemeente". Voor het bepalen van het totale subsidiebedrag komt dat dan neer op volgende berekening: $5.278 \times$ het forfaitaire subsidiebedrag.

De twee indicatoren, gevat in artikel 12, eerste lid, 3° en 4° van het decreet worden nog niet geconcretiseerd. Artikel 16 van het decreet stelt dat uiterlijk 2024 beide indicatoren geoperationaliseerd moeten zijn. Die indicatoren hebben zowel betrekking op de definitie van de doelgroep als op hoe het bereiken van die doelgroep door de gemeente zal gemeten worden. Het streefdoel is een gedragen visie, wetenschappelijk onderbouwd en afgestemd met andere sectoren. Zolang de wetenschappelijke onderbouwde indicatoren er niet zijn, kunnen ze geen basis zijn voor het bepalen van de subsidiebedragen. Wel wordt als principe gevat dat die twee indicatoren invloed zullen hebben op de hoogte van het bedrag, en zal er gedurende de overgangstermijn rekening gehouden worden met het aantal kwetsbare gezinnen in de gemeente op basis van een samengestelde indicator, die dus tijdelijk gehanteerd wordt tot 1 januari 2024.

De gegevens worden driejaarlijks geactualiseerd, waarbij gewerkt wordt met een gemiddelde over de voorbije drie jaren. Dit om sterke schommelingen te vermijden.

Artikel 9.

De subsidie wordt uitbetaald met vier kwartaalvoorschotten.

Opgemerkt wordt hierbij dat een specifieke regeling los van art 12, derde lid, van het decreet verantwoord is, gezien het artikel waarnaar in dit artikel 12 verwezen wordt, wordt aangepast met ingang van 1 januari 2022 waardoor er vanaf dan gewerkt zal worden met een maandelijks voorschot. Dit is evenwel niet haalbaar voor de sectorale subsidie. Het decreet van 3 mei 2019 zal zo snel als mogelijk aangepast worden op dat vlak.

Artikel 10.

Het toegekende subsidiebedrag per lokaal bestuur wordt geïndexeerd.

Hoofdstuk 5. Overgangsbepalingen

Artikel 11.

Omwille van de overgangstermijn, die de garantie biedt aan de huidige gesubsidieerde organisatoren voor het behoud van hun subsidie, is de investeringscapaciteit vanuit de Vlaamse regering tijdens deze overgangstermijn van een andere orde dan na de overgangperiode. De subsidiering van de lokale besturen tijdens de overgangstermijn wordt uitgewerkt in specifieke artikels. Daarin worden er prioriteiten gesteld, gestoeld op de doelstellingen van het decreet, om de beperkte beschikbare middelen doelgericht

te kunnen verdelen. Concreet betekent dit dat er zal gewerkt worden met een rangschikking van de lokale besturen.

Gezien het mogelijk is om een subsidie toe te kennen aan de lokale besturen, die in aanmerking komen volgens de rangschikking, vanaf 1 september 2021, is het noodzakelijk een uitzondering te maken op artikel 6 van dit besluit. Het lokaal bestuur is niet in de mogelijkheid om de beleidsprioriteiten, vermeld in artikel 2, eerste lid, tijdig op te nemen in haar meerjarenplanning. Het is voldoende wanneer het lokaal bestuur de acties of actieplannen inzake de Vlaamse beleidsprioriteiten weergeeft in de aanvraag. Bij de herziening van het meerjarenplan in het najaar, verankert het lokaal bestuur deze acties of actieplannen in het meerjarenplan.

Artikel 12.

Het decreet buitenschoolse opvang en activiteiten heeft betrekking op verschillende beleidsdomeinen (onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd en sport) en zet in op de versterking van de regierol van de lokale besturen. Vanuit het beleidsdomein welzijn, volksgezondheid, gezin en armoedebestrijding wordt alvast een inbreng voorzien van 6,3 miljoen euro recurrent krediet vanaf 2024.

De subsidies aan de lokale besturen worden vervroegd toegekend, in het kader van het relanceplan "Vlaamse veerkracht". Dit betekent dat vanaf 1 september 2021, er 6,3 miljoen euro op jaarbasis beschikbaar is voor de uitrol van het decreet. Hierbij wordt er gekozen om deze middelen gericht in te zetten: enerzijds het budget niet teveel te versnipperen tot minimale bedragen per kind, anderzijds het budget niet te hoog te leggen zodat er voor voldoende besturen een subsidie beschikbaar is.

Het is mogelijk dat omwille van bijkomende inbreng, bijvoorbeeld vanuit een ander beleidsdomein, of bij de ingang van een nieuwe legislatuur, het totaalbedrag verhoogt. Telkens het recurrent bedrag aangepast wordt, zal het besluit worden aangepast.

Het lokaal bestuur krijgt een subsidiebedrag toegekend dat als volgt wordt berekend:

- a) het aantal kinderen, vermeld in artikel 8, tweede lid, wordt vermenigvuldigd met 50 euro;
- b) het resultaat van de berekening, vermeld in a), wordt verminderd met het bedrag van de bestaande subsidies, vermeld in artikel 17, eerste lid decreet. Opgemerkt wordt dat dit wel verfijnd zal worden met het BVR coördinatiesubsidie, gezien een aantal subsidies niet zullen meetellen bij de aftrek.

Artikel 13.

Voor de toekenning van deze middelen, wordt er rekening gehouden met de noden binnen de gemeente. Hiervoor wordt elke gemeente op twee criteria gescoord: enerzijds het aantal kwetsbare gezinnen en anderzijds het aantal kinderen dat naar de basisschool gaat. In gemeentes waar de totaalsom van de scores hoogste ligt, zal het lokaal bestuur aanspraak kunnen maken op subsidies gedurende deze legislatuur. Aan elk van deze lokale besturen wordt een subsidie toegekend, tot de middelen uitgeput zijn.

Deze twee criteria vinden hun rechtsgrond in artikel 12 van het decreet. Gezien artikel 16 van het decreet van 3 mei 2019 bepaalt dat in afwachting van de operationalisering van de indicatoren, de subsidie in elk geval mee gebaseerd wordt op het aantal kwetsbare gezinnen dat in de gemeente is gedomicilieerd, wordt in dit besluit de keuze gemaakt op welke manier het aantal kwetsbare gezinnen in de gemeente wordt berekend. Dit zal gebeuren op basis van een samengestelde indicator, die eveneens wordt gehanteerd bij de subsidiering van de Huizen van het Kind en de Lokale Loketten Kinderopvang.

- 1° het gemiddeld aantal kwetsbare gezinnen dat in de gemeente of in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad is gedomicilieerd in de periode van 2018 tot en met 2020;
- 2° het gemiddeld aantal kinderen dat naar een basisschool gaat in de gemeente of in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad in de periode van 2018 tot en met 2020.

Het aantal kwetsbare gezinnen wordt door het agentschap bepaald door het toekennen van een kansarmoedepercentage op basis van volgende samengestelde indicator:

- 1° de kansarmoede-index van het agentschap;
- 2° het aantal minderjarigen (dus kinderen van 0-18 jaar) dat recht heeft op een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering ten opzichte van het totale aantal minderjarigen;
- 3° het aantal minderjarigen in een eenoudergezin ten opzichte van het totale aantal minderjarigen.

Voor het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad wordt 30% van het aantal minderjarigen in rekening wordt genomen.

Artikel 14.

De totaalscore van de twee criteria, maakt het mogelijk een rangschikking op te maken van de 301 lokale besturen (inclusief de Vlaamse Gemeenschapscommissie). De middelen worden verdeeld eerst aan de hoogst scorende lokale besturen, om verder te dalen. Wanneer de middelen bijna uitgeput zijn, en er verschillende besturen eenzelfde score hebben, komen lokale besturen met het hoogste kansarmoedepercentage eerst in aanmerking.

Artikel 15.

Binnen het beschikbaar krediet, worden de subsidies toegekend.

Artikel 16.

De subsidie wordt toegekend volgens een bepaalde procedure, op basis van een elektronische aanvraag bij Opgroeien regie, binnen de vooropgestelde termijn en volgens de administratieve richtlijnen, die geen normatieve voorwaarden bevatten.

Artikel 16 en 17.

Het bestaande besluit over het lokaal beleid buitenschoolse opvang en activiteiten wordt opgeheven, en vervangen door huidig besluit.

Dit besluit treedt in werking op 1 september 2021, met uitzondering van:

- 1° de bepaling m.b.t. het meerjarenplan van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, die pas in werking treedt op 1 januari 2022;
- 2° de bepaling m.b.t. de besteding van de beleidsprioriteit inzake de financiering van kleuteropvang met een kwaliteitslabel, die pas in werking treedt na afloop van de overgangstermijn en beperkt in de tijd van toepassing is;
- 3° de bepaling met betrekking tot de toepassing van de indicatoren, zoals vermeld in artikel 12, eerste lid, 3° en 4° van het decreet, die pas in werking treedt na afloop van de overgangstermijn.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De subsidies, die momenteel recurrent gesubsidieerd worden aan diverse initiatiefnemers op het terrein van de buitenschoolse opvang, zullen een transitie ondergaan die ingaat vanaf 01/01/2022. Hiervoor wordt een apart BVR opgemaakt. Bijkomende middelen worden binnen dit besluit geregeld.

Vanaf 01/09/2021 zal het agentschap bijkomende middelen verwerven uit de Relanceprovisie. De 11,4 mio euro aan VAK zal in 2021 volledig worden opgevraagd vanuit de projectlijn 145 'buitenschoolse opvang ondersteunen'.

In vereffeningskredieten ziet het plaatje er als volgt uit:

In 2021: 2,1 mio euro;

In 2022: 6,3mio euro;

In 2023: 3 mio euro.

In 2023 worden deze relancemiddelen aangevuld met middelen uit het Vlaams meerjarenplan namelijk 3,3 mio euro. In 2024 komen er nog eens 3 mio euro Vlaamse middelen bovenop. Samen 6,3 mio euro Vlaamse middelen.

De budgettabel ziet er als volgt uit:

Jaar	Aantal maanden	Relancemiddelen	Vlaams uitbreidingsbudget
2021	4 maand (vanaf september)	2,1 miljoen	
2022	12 maand	6,3 miljoen	
2023	12 maand	3 miljoen	3,3 miljoen
2024	12 maand		6,3 miljoen

De budgettaire weerslag van voorliggend voorstel kan dus worden opvangen.

Vanaf 2023 is er immers 3 mio euro beschikbaar binnen de uitbreidingsmiddelen voor kinderopvang (Vlaams meerjarenplan).

Vanaf 2024 is de volledige 6,3 mio euro beschikbaar binnen de uitbreidingsmiddelen voor kinderopvang (Vlaams meerjarenplan).

Deze extra middelen voor de buitenschoolse kinderopvang zullen per jaar (zie tabel) verdeeld worden volgens een programmatieoefening opgesteld door het agentschap in 2021, zoals opgesteld in dit ontwerp van besluit. Deze impliceert een rangschikking van de lokale besturen.

Het streefcijfer bedraagt 50 euro per kind. Er is geen rekenkundige basis voor de 50 euro, men gaat voorlopig uit van dit het bedrag als dat een lokaal bestuur, in deze fase, nodig heeft om een minimaal aanbod te kunnen realiseren. Er wordt gekozen om deze middelen gericht in te zetten: enerzijds het budget niet teveel te versnipperen tot minimale bedragen per kind, anderzijds het budget niet te hoog te leggen zodat er voor voldoende besturen een subsidie beschikbaar is.

Bij de toekenning van een subsidie, wordt rekening gehouden met de middelen voor buitenschoolse opvang die tijdens de transitieperiode gaan naar organisatoren van buitenschoolse opvang (het lokaal bestuur zelf, dan wel een private actor). Met andere woorden; een lokaal bestuur dat momenteel reeds meer heeft dan 50 euro per kind (al dan niet rechtstreeks), zal niet in aanmerking komen voor bijkomende subsidie. Een lokaal bestuur dat al 40 euro per kind heeft (al dan niet rechtstreeks), krijgt slechts bijkomend 10 euro per kind.

De programmatieoefening om de nieuwe middelen toe te wijzen is gebaseerd op de rangschikking van een score per lokaal bestuur. Hier spelen 2 parameters mee namelijk het gemiddeld aantal kwetsbare gezinnen en het gemiddeld aantal kinderen dat naar een basisschool gaat in de periode van 2018 tem 2020.

Het percentage kwetsbare gezinnen in de gemeente of het tweetalig gebeid Brussel-Hoofdstad wordt geraamd op basis van 3 indicatoren, we bekomen dan een samengestelde indicator.

Op het criterium van het aantal kwetsbare gezinnen in de gemeente of in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, wordt op de volgende wijze een score toegekend:

- 1° score 8 voor een kansarmoedepercentage vanaf 25%;
- 2° score 7 voor een kansarmoedepercentage tussen 20 en 24,99%;
- 3° score 6 voor een kansarmoedepercentage tussen 15 en 19,99%;
- 4° score 5 voor een kansarmoedepercentage tussen 10 en 14,99%;
- 5° score 4 voor een kansarmoedepercentage tussen de 5 en 9,99%;
- 6° score 0 voor een kansarmoedepercentage tussen de 0 en 4,99%.

Op het criterium van het aantal kinderen dat naar de basisschool gaat in de gemeente of in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, wordt op de volgende wijze een score toegekend:

- 1° score 6 vanaf 20.000 leerlingen;
- 2° score 5 bij 4000 tot 19.999 leerlingen;

- 3° score 4 bij 2500 tot 3999 leerlingen;
- 4° score 3 bij 1500 tot 2499 leerlingen;
- 5° score 2 bij 1000 tot 1499 leerlingen;
- 6° score 0 bij minder dan 1000 leerlingen.

Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer BVA/MVW/21/0134 werd verleend op 17 maart 2021. De inspectie van financiën geeft de voorkeur aan om het indexeringsmechanisme verder te specificeren.

Het ontwerp wordt niet aangepast gezien de subsidiebedragen forfaits zijn en niet opgesplitst zijn naar personeels – en werkingskosten.

Begrotingsakkoord

De Inspectie van Financiën stelt vast dat het begrotingsakkoord niet is vereist.

B. ESR-TOETS

Deze middelen zullen ingeschreven worden op een nieuw te bepalen ESR code. Momenteel zijn er verschillende ESR's voor de erg versnipperde subsidiëring. Deze nieuwe bepaling zal opgenomen worden bij het eerstkomende BVR dat hierop betrekking heeft (herformulering recurrente huidige subsidiëring BKO).

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet is vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft mogelijks weerslag op gebied van personeelsinzet van lokale besturen;
Het voorstel heeft weerslag op de lopende uitgaven van lokale besturen;
Het voorstel heeft mogelijks investeringen als gevolg bij lokale besturen;
Het voorstel heeft bijkomende ontvangsten als gevolg voor lokale besturen.

Conclusie: het voorstel heeft weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Er wordt advies aangevraagd bij de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over het lokaal beleid buitenschoolse opvang en activiteiten en de toekenning van subsidies voor deze opdrachten;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE